

Jaarverslag 2016 Netwerk Groene Bureaus

Het Netwerk Groene Bureaus (NGB) is de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus. Groene adviesbureaus zijn bureaus die adviseren over activiteiten waarbij natuur betrokken is. Natuur is biodiversiteit, landschap en ecosystemen. De maatschappij wil natuur in stand houden en verder ontwikkelen op grond van ethische motieven en vanwege de maatschappelijke betekenis van natuur (de bestaansbasis voor ons en onze kinderen, betekenis voor onze gezondheid en onze economie). Groene bureaus maken dit samen met andere partijen mogelijk.

Het NGB ondersteunt zijn leden bij hun werkzaamheden. De hoofdactiviteiten bestaan uit het vormgeven aan kwaliteit, belangenbehartiging, bijdragen aan maatschappelijke discussies, onderhouden van externe relaties, praktische ondersteuning van leden en het stimuleren van contacten tussen de leden. Dit verslag over de activiteiten in 2016 sluit af met verenigingszaken.

1. Vormgeven aan kwaliteit

Het NGB stimuleert de kwaliteit van ecologische advisering met de NGB-gedragscode en een klachtenregeling, het stellen van kwaliteitseisen aan leden en aan bureaus die zich aanmelden voor het lidmaatschap, het delen van kennis via kandidaatschappen, het organiseren van kennisbijeenkomsten, het opstellen van protocollen voor gegevensverzameling én het stimuleren van sociale contacten tussen de leden. Het NGB ziet de resultaten daarvan terug in het werkveld waar aanbesteders lidmaatschap van het NGB als voorwaarde formuleren.

De NGB-gedragscode

De NGB-gedragscode beschrijft wat het NGB verstaat onder deskundig, verantwoord, respectvol en integer adviseren. Met de gedragscode pakt het NGB de (maatschappelijke) discussie over kwaliteit van advisering actief op. De code

Netwerk Groene Bureaus

www.netwerkgroenebureaus.nl
secretariaat@netwerkgroenebureaus.nl
030-6565466 Zeisterweg 14
3984 NL Odijk

vormt de basis voor gesprek tussen leden en andere belanghebbenden over de kwaliteit van geleverde adviezen.

De leden van het NGB zijn zelf als eerste verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun producten en de discussie daarover met derden. Het NGB heeft de verantwoordelijkheid om de kwaliteit te bewaken en in te grijpen als de kwaliteit (blijvend) onvoldoende is.

Toetsing van zittende leden

Het NGB toetst sinds 2014 zijn leden op kwaliteit. Toetsing van de leden biedt opdrachtgevers meer zekerheid over de kwaliteit van leden van het NGB. De toetsing heeft primair leren tot doel.

De toetsing op kwaliteit wordt uitgevoerd door de NGB-werkgroep 'Toetsing' die ook de bureaus toetsen die zich aanmelden voor het lidmaatschap. De werkgroep toetst jaarlijks tien willekeurig gekozen leden aan de gedragscode. De geselecteerde leden leveren drie producten (adviezen, onderzoeksrapporten of andere producten met een directe relatie tot een opdrachtgever) en cv's van medewerkers. De toetsing leidt eventueel tot een gesprek - met wederzijds leren als doel - tussen toetsers en getoetste. Op basis van het eindoordeel van de toetsing formuleert het betreffende bureau - indien nodig - een 'verbeterplan'. Het bestuur beoordeelt het verbeterplan.

brancheorganisatie
voor
kwaliteitsbevordering
en
belangenbehartiging

Op basis van de toetsing in 2016 (en in 2014 en 2015) zijn aandachtspunten voor de branche:

- volledigheid, actualiteit, relevantie en controleerbaarheid van het gebruik van bronnen;
- de ecologische en juridische navolgbaarheid van de conclusies;
- praktische bruikbaarheid van de aanbevelingen;
- de verantwoording van gemaakte keuzen in onderzoek (bijv. wel of niet meenemen aspecten);
- omgaan met erkende protocollen, procedures en methoden, met name de verantwoording bij het afwijken van de protocollen.

De verbeterpunten hebben vooral betrekking op de wijze van rapporteren: de weergave en verantwoording van het verrichte onderzoek.

Toetsing bij aanmelding als lid

De werkgroep 'Toetsing' adviseert het bestuur over aanmeldingen voor het lidmaatschap. De werkgroep toetst bureaus die zich aanmelden voor het lidmaatschap van het NGB op kwaliteit. Daarvoor worden drie rapportages van het bureau en de c.v.'s van medewerkers beoordeeld. Het toetsingskader is de gedragscode. Het advies wordt desgewenst besproken met het betreffende bureau. De leden kunnen bezwaar maken tegen het toekennen van een lidmaatschap; ook hierbij is de gedragscode leidend.

Kandidaatschap voor kennisdeling

Het NGB stelt zijn kennis beschikbaar aan niet-leden. Niet alle adviesbureaus voldoen aan de kwaliteitseisen die het NGB hanteert of aan het economisch criterium (minimaal twee jaar aanwezig in de markt). Adviesbureaus wordt de mogelijkheid geboden via een 'kandidaatschap' ervaring op te doen. Daarmee geeft het NGB invulling aan zijn doelstelling de kwaliteit van ecologische advisering in Nederland verder te verhogen.

De kandidaat kan de faciliteiten van het NGB gebruiken, waaronder deelname aan discussies, het leggen van de contacten en toegang tot de beschikbare informatie zoals verslagen van themabijeenkomsten. Het kandidaatschap verplicht het adviesbureau tot het volgen van de gedragscode van het NGB en het bijwonen van themabijeenkomsten. In 2016 maakten in totaal tien bureaus gebruik van het kandidaatschap.

Kennis bevorderen

In 2016 werden vier bijeenkomsten georganiseerd waarop kennis en ervaring werden uitgewisseld tussen leden van het NGB onderling en met medewerkers van organisaties in het werkveld.

Themabijeenkomst met de provincies over de Wet natuurbescherming

Het NGB organiseerde op 26 januari 2016 voor ongeveer 120 medewerkers van provincies en groene adviesbureaus een themabijeenkomst over de Wet natuurbescherming. De provincie Noord-Holland

was gastheer voor de bijeenkomst. Na presentaties van medewerkers van provincies en groene adviesbureaus spraken de deelnemers elkaar in groepssessies over maximaal rendement van Wet natuurbescherming, dilemma's bij het Beschermingsregime soorten en vormgeven aan actieve soortenbescherming. Het verslag van de bijeenkomst bevat de presentaties, een impressie van de plenaire terugkoppeling van deze sessies en van de discussie naar aanleiding van de feedback en is te downloaden via <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/wet-natuurbescherming-26-jan-2016>

Themabijeenkomst 'Monitoring in het PAS'

Op 21 september 2016 spraken provincies, terreinbeheerders en groene adviesbureaus elkaar over monitoring in het 'Programma Aanpak Stikstof'. Het NGB organiseerde de bijeenkomst samen met BIJ12. De discussie onder de negentig deelnemers laat zien dat monitoring in het PAS een gemeenschappelijke opgave is voor provincies, terreinbeheerders en groene bureaus.

Bijdragen werden gegeven door Bas Clabbers, (Ministerie van EZ, Directie Natuur en Biodiversiteit), Jan Willem van der Vegte (PAS-bureau), Dick Bal (Ministerie van EZ, Programmadirectie Natura 2000), Peter van der Molen (BIJ12, unit Natuurinformatie en Natuurbeheer), Meinte Engelmoer (Provincie Fryslân), Jaap van der Linden (Provincie Noord-Brabant) en Marlies Ellenbroek (BIJ12, unit Natuurinformatie en Natuurbeheer). In de middag vonden interactieve sessies plaats over 'Procesindicatoren', 'Kwaliteit van habitattypenkaarten en monitoringgegevens' en 'Planning en organisatie' en een centrale discussie onder leiding van Jan Willem van der Vegte.

Een impressie van de bijeenkomst is te vinden op <http://pas.bij12.nl/content/monitoring-pas-beweging>; het verslag op <http://bit.ly/2dYc5Dp>

Themabijeenkomst 'Vaststellen van de afwezigheid van beschermde soorten'

Op 1 dec 2016 spraken meer dan negentig medewerkers van provincies, regionale uitvoeringsdiensten, soortenbeschermende organisaties, projectontwikkelaars en adviesbureaus elkaar over protocollen voor het vaststellen van de afwezigheid of aanwezigheid van beschermde soorten. Voor een aantal soorten is daarvoor een formeel vastgesteld inventarisatieprotocol met juridische doorwerking beschikbaar, voor een aantal soorten nog niet. De bijeenkomst werd georganiseerd door het NGB.

Voor ontheffingverlening voor beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming is het vaststellen van de afwezigheid of aanwezigheid van beschermde soorten essentieel. De provincies zijn vanaf 1 jan 2016 verantwoordelijk voor deze ontheffingverlening. Het NGB organiseerde deze dag dan ook om het gesprek over dit essentiële onderdeel van ontheffingverlening met de provincies te voeren. Tien provincies en uitvoeringsdiensten waren aanwezig om de bruikbaarheid van de conceptprotocollen - opgesteld door de NGB-werkgroep 'Standaarden en protocollen' - te bespreken. De bijeenkomst ging niet alleen over de ecologisch inhoudelijke maar vooral ook over juridische en beleidsmatige vragen die verbonden zijn aan het gebruik van dit soort protocollen.

Bijeenkomst 'Wet natuurbescherming Gelderland, Overijssel en Utrecht'

De provincie Gelderland, provincie Overijssel, provincie Utrecht en het NGB organiseerden op 16 dec 2016 een bijeenkomst over de aanpak van de ontheffingverlening voor soorten voor wat betreft de ecologische, juridische en procedurele aspecten. De ontheffingverlening vraagt goede samenwerking tussen provincies onderling en met groene adviesbureaus: de bijeenkomst had ook tot doel elkaar te leren kennen en te kunnen vinden. Met negentig deelnemers was de uitwisseling van ervaringen en ideeën tussen provinciale ontheffing/vergunningverleners, juristen en handhavers en medewerkers van groene adviesbureaus zeer waardevol.

Netwerk Groene Bureaus
www.netwerkgroenebureaus.nl
secretariaat@netwerkgroenebureaus.nl
030-6565466 Zeisterweg 14
3984 NL Odijk

Aandacht werd besteed aan de samenwerking tussen provincies, gemeenten en groene adviesbureaus, de vormgeving van de uitvoering van de Wnb door provincies en de praktijkervaring met het aanvragen van ontheffingen.

Definitielijst Netwerk Groene Bureaus' in wording

Het NGB maakte een begin met een definitielijst van termen die groene bureaus bij advisering gebruiken ('Definitielijst Netwerk Groene Bureaus'). Termen zoals quick scan en natuurtoets zijn op meerdere manieren te interpreteren. In adviesrapporten leidt dat tot onduidelijkheid voor de lezer en in offertes tot onvergelykbaarheid voor opdrachtgevers, met consequenties voor de gunning. Deze Definitielijst wordt regelmatig geactualiseerd en gepubliceerd op het openbare gedeelte van de website van het NGB. Het gebruik van termen door de leden van het NGB is de basis voor de definities.

Protocollen voor gegevensverzameling

De Gegevensautoriteit Natuur stelde op advies van het NGB en de Zoogdierverseniging in 2012 het Vleermuisprotocol vast en in 2013 - na een evaluatie - het vernieuwde protocol. In 2016 is het protocol geëvalueerd door het Vleermuisvakberaad. De voorstellen voor aanpassing worden in 2017 besproken in de ledenvergadering van het NGB en het Vleermuisprotocol wordt ter vaststelling aangeboden aan de provincies, die sinds 1 januari 2017 op grond van de nieuwe Wet natuurbescherming bevoegd gezag zijn.

brancheorganisatie
voor
kwaliteitsbevordering
en
belangenbehartiging

De werkgroep 'protocollen en standaarden' ontwikkelde concept-inventarisatieprotocollen voor diverse soortgroepen. Deze protocollen zijn in 2016 besproken met onder meer de Particuliere Gegevensbeherende organisaties en de provincies met formele vaststelling als doel.

Klachtenprocedure

Klachten dragen bij aan kwaliteitsverbetering. Het NGB staat open voor klachten over zijn leden. Bestuur, onafhankelijke klachtencommissie en ledenvergadering geven invulling aan de klachtenprocedure van het NGB.

Het bestuur beoordeelt de ontvankelijkheid van de klacht en toetst de klacht aan de gedragscode van het NGB. Het bestuur gaat op basis van zijn bevindingen met de betrokken partijen in gesprek om een oplossing te vinden. Indien alle betrokkenen instemmen met de oplossing, is daarmee de klachtbehandeling beëindigd. Indien een of meerdere partijen het met de beslissing van het bestuur oneens zijn, kunnen zij daartegen in beroep gaan bij de klachtencommissie die onder leiding staat van Annelies Freriks (Element Advocaten/Universiteit Utrecht). Het bestuur stelt een eventuele sanctie vast. De betrokken partijen kunnen daartegen bij de ledenvergadering in beroep gaan.

In 2016 werden twee klachten behandeld. Eén klacht had betrekking op het 'niet-onderzoeken van een gebied waarvan bekend is dat dit als foerageergebied voor vleermuizen dienst doet'. In de reactie op de klacht gaf het betreffende bureau aan welke 'leermomenten' zij voor toekomstige advisering ontlenen aan de klacht. De klager achtte 'in dat opzicht' zijn klacht tot tevredenheid beantwoord. Wel zette de klager vraagtekens bij de interne kwaliteitscontrole van het bureau. Het bestuur vroeg het bureau de interne kwaliteitscontrole - zoals voorgenomen - aan te scherpen op de geconstateerde leerpunten en de interne kwaliteitscontrole kritisch te bezien op andere mogelijke verbeterpunten, gebruik makend van de leerpunten die voortkomen uit de ledentoetsing van het NGB. Het bestuur zal bij de toekomstige reguliere toetsing van het bureau, als onderdeel van de interne kwaliteitsborging, extra aandacht aan de toepassing van de leerpunten besteden. Het bestuur zag geen aanleiding te veronderstellen dat de tekortkomingen in de advisering een opzettelijk dan wel structureel karakter hebben zodat geen sancties werden toegepast.

De tweede klacht betrof de uitvoering van een musseninventarisatie ten behoeve van de voorgenomen sloop van een honderd jaar oud pand met pannendak. De klacht betreft 'zeer slecht gekeken' en 'niet volgens de geldende soortstandaard voor huismussen gewerkt'. In zijn reactie erkende het bureau de tekortkomingen in de advisering. Het bestuur vroeg het bureau de opdrachtgever te informeren over de benodigde nuancering van de conclusies uit het onderzoek, zich te houden aan het onderdeel van de gedragscode dat stelt: "De leden gebruiken inzichten, methoden

en handelwijzen die door andere deskundigen erkend worden of zijn in staat het gebruik van afwijkende inzichten e.d. te verdedigen ten opzichte van collega- deskundigen" en de interne kwaliteitscontrole aan te scherpen. Het bestuur zal bij de toekomstige reguliere toetsing van het bureau, als onderdeel van de interne kwaliteitsborging, extra aandacht aan - de verantwoording van - gebruikte onderzoeksmethoden besteden.

2. Belangenbehartiging

Inbesteding door waterschappen

Het NGB voert al enige tijd discussie over de onwenselijke gevolgen van inbesteding door waterschappen. Johan Burger, voorzitter van het NGB, werd door het blad Binnenlands Bestuur geïnterviewd over inbesteding bij waterschappen. Tevens werd dit onderwerp in 2016 besproken met individuele waterschappen, de Unie van Waterschappen en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In het kader van de evaluatie Wet Markt en overheid lichtte het NGB de Tweede Kamer in over deze omslag naar inbesteding.

In het kader van haar taakstelling laten waterschappen onderzoek doen naar de chemische, bacteriologische en biologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit onderzoek werd gedaan in eigen laboratoria of uitbesteed aan marktpartijen. Vanaf 2005 zijn waterschappen via 'gemeenschappelijke regelingen', stichtingen of andere samenwerkingsverbanden steeds nauwer gaan samenwerken bij laboratoriumdiensten. Momenteel voeren nog twee van de vierentwintig waterschappen hun analyses zelfstandig uit of besteden dit uit aan de markt. De overige waterschappen werken op basis van inbesteding. Het NGB bracht de maatschappelijk ongewenste gevolgen van inbesteding naar voren:

1. inefficiënt gebruik van middelen door hogere kosten voor uitgevoerd werk;
2. onvoldoende mogelijkheden om te sturen op kwaliteit van uitgevoerd werk door gedwongen winkelnering;
3. gebrek aan concurrentie-gedreven innovatie, gericht op kostenbesparing en kwaliteitsverhoging;
4. onvoldoende vraag om bij marktpartijen maatschappelijk relevante kennis in stand te houden die ook voor andere opdrachtgevers van belang is;
5. minder mogelijkheden om in te spelen op eventuele toekomstige veranderingen in de onderzoeksbehoefte.

Bijdrage aan opleiding 'Ecologisch advies'

CAH Vilentum Almere vroeg het NGB een bijdrage te leveren aan de opleiding 'minor Ecologisch advies'. De CAH Vilentum ontwikkelt een volledige minor (module voor vierdejaars studenten) voor het geven van ecologisch advies. De minor is toegankelijk voor studenten van de opleiding Toegepaste Biologie op de CAH Vilentum en voor studenten van andere HBO's, universitaire studenten en al afgestudeerden. Aanleiding voor de minor was de tekst op de website van het NGB: 'De aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt van adviesbureaus kan beter.' Leden van het NGB werkten mee aan de ontwikkeling van de minor.

Gebruikersplatform Centrale Commissie Dierproeven

De Centrale Commissie Dierproeven nodigde het NGB uit voor het dit jaar ingestelde 'gebruikersplatform CCD'. Ruim een jaar geleden is de Wet op de Dierproeven gewijzigd waardoor voor betrokken partijen veel veranderde. De CCD wil terugkoppeling over gebruikerservaringen op een hoger abstractieniveau dan individuele aanvragen, met als doel de invulling van de Wet op de Dierproeven te optimaliseren. Tim Vriese (ATKB) vertegenwoordigt het NGB.

Netwerk Groene Bureaus
www.netwerkgroenebureaus.nl
secretariaat@netwerkgroenebureaus.nl
030-6565466 Zeisterweg 14
3984 NL Odijk

3. Bijdragen aan maatschappelijk discussies

Het NGB stelde op meerdere manieren zijn kennis beschikbaar in maatschappelijke discussies.

Deelname aan Expertwerkgroep Fitness Check VHR

Bestuurslid Lennart Turlings werd uitgenodigd voor de Expertwerkgroep Fitness Check VHR van het ministerie van EZ die denkrichtingen voor de verbetering van de uitvoering van de VHR kritisch zal

bezien. Het NGB leverde in 2015 op verzoek van het ministerie van EZ een bijdrage aan de Europese Fitness Check van de Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR); de deelname aan de expertwerkgroep is daarop een vervolg.

Vragen aan de expertwerkgroep zijn onder meer of de aangedragen denkrichtingen voor de verbetering van de uitvoering van de VHR mogelijk zijn binnen de huidige kaders, hoe deze in de praktijk vorm kunnen krijgen en welke dilemma's en verbetermogelijkheden een nadere toelichting/duiding van de EC (of het EU-hof) vragen. De uitkomsten worden gebruikt om onder meer de Tweede Kamer en Provinciale Staten te informeren over (de uitvoerbaarheid) van verbetermogelijkheden, voor het bepalen van vervolgstappen voor de verbetering van de uitvoering van de VHR in Nederland en als input in internationale processen, bijvoorbeeld voor nieuwe of betere EU guidances.

Inbreng bij de werkconferenties van statenleden

Op de werkconferentie over de Wet natuurbescherming voor statenleden van de provincie Noord-Holland op 9 mei 2016 gaf Johan Burger, voorzitter van het NGB en directeur ATKB, zijn visie op de balans tussen economische mogelijkheden en natuurbescherming.

In zijn presentatie en de goed bezochte deelsessie ging Johan Burger onder meer in op de rol van het NGB, impact van het natuurbeleid, de bijdrage van bureaus en de relatie tussen natuur en economie. Zijn bijdrage is na te lezen op de NGB-website.

De provincie Drenthe organiseerde op 2 nov 2016 een bijeenkomst voor leden van de Provinciale Staten over de Wet natuurbescherming. Margreet ter Steege (Buro Bakker) en Wim Heijligers (Tauw) gingen namens het NGB in op de uitwerking van de taken uit de Wet natuurbescherming door de provincie. Daarnaast werd in gesprekken met statenleden het belang van een actieve rol van de provincie op het gebied van toezicht en handhaving. Aandacht werd gekregen voor het feit dat noch gemeenten, noch provincie zich momenteel afvragen of aanvragen eigenlijk wel compleet zijn voor wat betreft het onderdeel flora en fauna.

NGB-inbreng Wet natuurbescherming

Het NGB reageerde op 2 maart 2016 op het ontwerp-Besluit natuurbescherming en de ontwerp-regeling natuurbescherming. De inbreng werd voorbereid door de NGB-werkgroep 'Wet natuurbescherming'. Het NGB vroeg de staatssecretaris om de extra tijd die is ontstaan door de verschuiving van de invoeringsdatum van de Wet natuurbescherming naar 1 januari 2017 optimaal te benutten bij de invulling van zijn aandeel in het proces van decentralisatie. Het NGB deed een aantal voorstellen voor wijziging van het ontwerp-Besluit natuurbescherming en de ontwerp-regeling. In de ontwerpen zag het NGB met genoegen zijn eerdere voorstel terug om het gebruik van mistnetten voor vleermuisonderzoek mogelijk te maken.

Het NGB adviseerde onder meer:

- vrijstellingsverordeningen en besluiten Besluit Natuurbescherming van rijk en provincies te uniformeren;
- bij de decentralisatie naar provincies en gemeenten voldoende budget op te nemen voor voorlichtingsmateriaal over het aanvragen van een omgevingsvergunning en voor het faciliteren van burgers en initiatiefnemers m.b.t. gegevens en duidelijke en heldere formats; voldoende budget op te nemen voor handhaving van de wet;
- de hoogte van de retributies te herzien om drempels voor het aanvragen van vergunning en ontheffingen te voorkomen;
- de grondslag voor de retributie beter te hanteren door voor aanvragen met een kortere behandelduur een lagere retributie te heffen. Een kortere behandelduur ontstaat door het inschakelen van adviseurs en bij verlenging van een vergunning of ontheffing in plaats van een eerste aanvraag.

De volledige reactie is te zien op www.netwerkgroenebureaus.nl/nieuws/182.

Zienswijze op de Noord-Hollandse uitvoeringsregels voor de Wet natuurbescherming

Op 24 juni 2016 bracht het NGB zijn zienswijze uit op de Noord-Hollandse uitvoeringsregels voor de Wet natuurbescherming. De uitvoeringsregels zijn beoordeeld vanuit het perspectief van de kwaliteit van besluitvorming. Het NGB heeft gekeken of de besluitvorming die Wet natuurbescherming beoogt, door de uitvoeringsregels effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Zijn de uitvoeringsregels uitvoerbaar

en handhaafbaar; worden de doelen van de wet gehaald? Het NGB deed zes aanbevelingen die zijn terug te vinden op <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/nieuws/189>.

RWS marktdag

Op de Rijkswaterstaat Marktdag (30 maart 2016) organiseerde het NGB twee van de achttien dialoogsessies over de Marktvisie van Rijkswaterstaat. Met als thema 'Samen samenwerken' bespraken de deelnemers aan de Marktdag hoe de Marktvisie in de praktijk te brengen is. De dialoogsessies van het NGB gingen in op 'Uniformiteit in het aanbestedingsbeleid' en 'Staat kwaliteit echt centraal bij aanbestedingen?'. Vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat en ondernemersverenigingen waaronder ASTRIN, Bouwend Nederland, FHI en Nederland ICT, NLingenieurs, UNETO-VNI en Vereniging van Waterbouwers organiseerden de overige sessies.

De dialoogsessie 'Uniformiteit in het aanbestedingsbeleid', geleid door Johan Burger (ATKB, voorzitter NGB) ging in op de vraag of een uniforme uitvraag en beoordeling door RWS gewenst dan wel een utopie is; of er nu voldoende balans is tussen proces en inhoud en welke mogelijkheden de Marktvisie hierbij biedt. De dialoogsessie 'Staat kwaliteit echt centraal bij aanbestedingen?', geleid door Lennart Turlings (Witteveen+Bos, bestuurslid NGB) ging in op de vraag hoe we echt op kwaliteit kunnen selecteren. Voor een overzicht van de conclusies, zie www.netwerkgroenebureaus.nl/nieuws/183.

brancheorganisatie
voor
kwaliteitsbevordering
en
belangenbehartiging

Onderwijs

Het NGB leverde een inbreng in de biologieopleiding van de WUR via de 'werkveldcommissie'. Op uitnodiging neemt het NGB deel aan de Examenvaststellingscommissie voor de AOC-FF-wet certificering. Het NGB is ook lid van de Commissie van Bezwaar en Advies voor Bureau Erkenningen, een werkorganisatie van de gezamenlijke AOC's. Het Bureau Erkenningen ziet onder meer toe op cursussen die onder het AOC Keurmerk worden gegeven, met name cursussen voor de certificering voor gedragscodes Flora- en faunawet.

4. Onderhouden van externe relaties

Het NGB wil vanuit zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid bijdragen aan ontwikkelingen in zijn werkveld. Daarvoor onderhoudt het NGB externe relaties via bilaterale gesprekken, deelname aan overleggen, het geven van interviews, publiceren van artikelen en een externe nieuwsbrief. Daarmee brengt het NGB zijn kennis en ervaring uit de praktijk op meerdere plaatsen in.

Onder meer werd kennis gemaakt met de directeur van NLingenieurs en gesproken met de VNG over 'WABO en Wet natuurbescherming'. Het NGB neemt deel aan het bestuur van het Centre for Wetland Ecology (CWE), de Adviescommissie Watermozaïek van de STOWA. Ook participeert het NGB in de Klankbordgroep nieuwe natuurwetgeving, het Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM), het Overleg Dierziekten en het Gebruikersplatform Centrale Commissie Dierproeven.

5. Praktisch ondersteunen van leden

Via directe acties ondersteunt het NGB het werk van zijn leden. Indirect steunt het NGB zijn leden door zijn kanalen voor het verspreiden van informatie beschikbaar te stellen, te fungeren als aanspreekpunt voor de branche en een platform te bieden voor onderlinge contacten.

Aansluiting op de Nationale Databank Flora en Fauna

Het NGB en BIJ12 sloten in januari 2016 een contract voor het gebruik van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) door de NGB-leden. Daarmee kan het NGB voor zijn leden tegen vergoeding toegang en gebruik van de NDFF bieden. Het opstellen van de overeenkomst heeft enkele jaren genomen vanwege discussies over openbaarheid van gegevens en organisatorische veranderingen in het beheer van de NDFF (overgang van de Gegevensautoriteit Natuur naar BIJ12).

Deelnemende leden kunnen direct uit de NDFF gegevens opvragen voor gebieden kleiner dan 625 km². Gegevens voor grotere gebieden zijn via Het Natuurloket tegen 50% korting op te vragen. Per deelnemend bureau is een onbeperkt aantal persoonlijke accounts beschikbaar. Tevens kunnen

deelnemende leden eigen veldgegevens invoeren. Als tegenprestatie dragen de deelnemende leden bij aan financiering van de NDFF.

Johan Burger, directeur ATKB en voorzitter NGB, en Erik Lubberink, Manager Natuurinformatie en Natuurbeheer bij BIJ12, tekenen het contract voor aansluiting van de leden van het NGB op de Nationale Databank Flora en Fauna.

In 2016 werden drieëndertig leden van het NGB aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De evaluatie van de aansluiting in 2016 laat zien dat de deelnemende bureaus enthousiast zijn over de mogelijkheden van de NDFF en dat de samenwerking tussen de aangesloten bureaus en het Serviceteam NDFF erg goed en prettig verloopt. De huidige aansluitkosten en gebruiksvoorwaarden zullen ook gelden voor 2017. Het relatiebeheer omvatte meer dan voorzien; de beheerskosten worden daarom verhoogd.

Info over Wet natuurbescherming ontsloten

Openbare documenten van provincies en producten van het NGB over de Wet natuurbescherming (waaronder een vrijstellingslijst soorten per provincie) werden - als product van de NGB-Werkgroep 'Wet natuurbescherming' - beschikbaar gesteld op het ledengedeelte van de NGB-website. In opdracht van het bestuur volgde de Werkgroep de totstandkoming van de nieuwe Wet Natuurbescherming en de uitwerking van de wet door het Ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies. De leden van de Werkgroep onderhielden daarvoor regelmatig contact met de nieuwe bevoegde gezagen.

Ethisch consult

Het NGB biedt de mogelijkheid tot een ethisch consult. In 2016 vond één ethisch consult plaats over dilemma's bij de uitvoering van een opdracht (opstellen van een mitigatieplan en uitvoeren van ecologische begeleiding) terwijl de opdrachtgever afwijkt van de Flora- en faunawet.

Richtlijn 'Veilig en gezond werken'

De richtlijn 'Veilig en gezond werken' werd in 2016 gepubliceerd. De werkgroep 'Veilig werken' formuleerde de veiligheidsrichtlijn die werd vastgesteld door de ledenvergadering. De richtlijn is als levend document opgenomen in de gedragscode. Monitoring van ongevallen en bijna-ongevallen moet leiden tot betere veiligheid.

Eventuele aanpassingen van de richtlijn worden jaarlijks voorbereid door de werkgroep 'Veilig werken', en vervolgens besproken/aangevuld en vastgesteld in de ledenvergadering.

Collectieve ontheffingen

Ook in 2016 zijn bureaus gemachtigd tot het gebruik van de ontheffing voor visserijregelgeving en van de Flora- en faunawet van het NGB. De machtiging wordt jaarlijks verstrekt op basis van een

rapportage over het gebruik van de ontheffing in het voorgaande jaar. De ontheffing voor visserijregelgeving werd verlengd tot en met 31 december 2017.

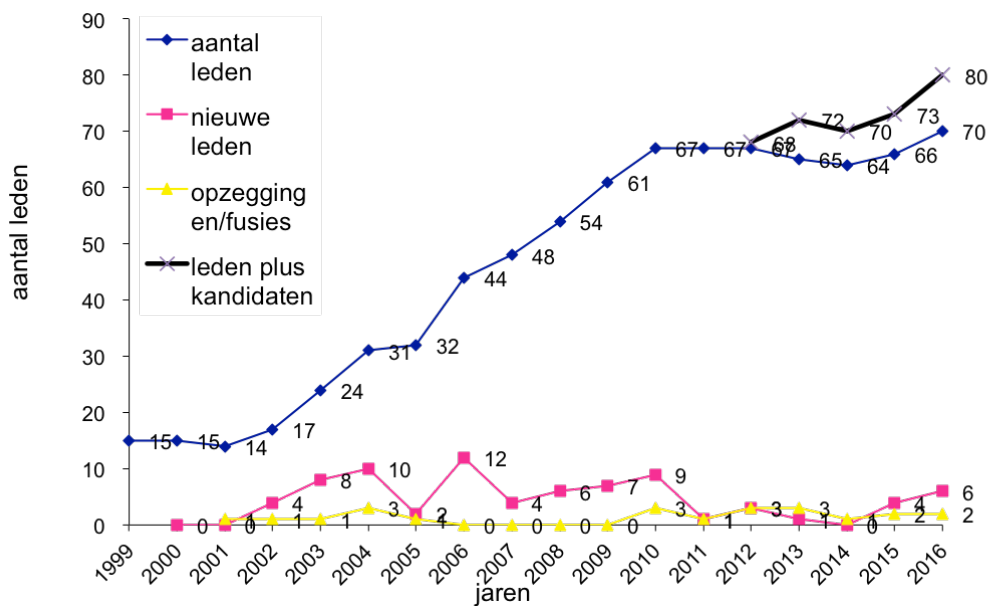
Informatievoorziening

De leden werden regelmatig geïnformeerd over onder meer actuele ontwikkelingen in het werkveld, bijeenkomsten, onderzoeksrapporten, ontwikkelingen in regelgeving en stage-aanvragen. Ook in 2016 werd binnen het NGB de interne nieuwsbrief verspreid. Het NGB bracht twaalf persberichten en nieuwsberichten uit. Externe relaties ontvingen tweemaal een korte nieuwsbrief.

6. De vereniging

Leden

Het ledental van de vereniging groeide van 66 naar 70 leden. Aanwas van het NGB vond ook plaats in de vorm van 'kandidaatschappen'. Het NGB heeft tien kandidaten.

Per 31 december 2016 vormden de volgende bureaus het NGB:

Adviesbureau E.C.O. logisch
Adviesbureau Haver Droeze
Advin
Aequator Groen & Ruimte
AFO Advisering en Onderzoek
Altenburg & Wymenga
Antea Group Nederland BV.
Aqua-Terra Nova
ARCADIS Nederland BV
ATKB
Aveco de Bondt
b&d Natuuradvies
BRO
BTL Advies
BügelHajema Adviseurs
Bureau Aandacht Natuur
Bureau Bleijerveld
Bureau FaunaX
Bureau Viridis
Bureau Verbeek
Bureau Waardenburg
Buro Bakker
CroonenBuro5
Dactylis

Eurofins Aquasense
Faunaconsult
FF advies
Fopma NatuurAdvies
Geofoxx
GiMaRIS
Grontmij Nederland bv
Groot Eco Advies
Hofman Aquamarien
IJerman advies
Jasja Dekker Dierecologie
John Melis ecologie
Koeman en Bijkerk BV
Koenders & Partners
Landschappartners
Laneco
LievenceCSO infra water en milieu
Loo Plan
Myotis flora en fauna
Movares
Natuurbalans - Limes Divergens
Regelink Ecologie & Landschap
Rho
Royal HaskoningDHV

De Groene Ruimte
Eco Reest
Eco-Niche
EcoGroen Advies
Ecologica
Ecologisch Adviesbureau Van Tweel
Econsultancy
ECOquickscan
Eelerwoude
Ekoza
Elodea

RPS advies- en ingenieursbureau bv
SAB adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
Second Opinion
Stichting Staring Advies
Staro Natuur en Buitengebied
Tabak Advies Ecologie
Tauw
Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek
Van der Goes en Groot
VanderHelm Milieubeheer BV
Witteveen+Bos Raadgevend Ingenieurs

Werkgroepen

Binnen het NGB waren in 2016 zeven werkgroepen actief.

Werkgroep 'BREEAM-NL'

De werkgroep heeft als opdracht de positie van de ecologie binnen BREEAM-NL verder te ontwikkelen én uit te dragen.

Leden:

Marcus Bouma (voorzitter), Adviesbureau E.C.O.
Logisch
Jan Dirk Buizer, Bureau Waardenburg
Daan Dekker, Tauw
Pim Godschalk, ATKB
Martin van den Hoorn/Arthur Hoffmann/Lucia Schat,
Regelink Ecologie & Landschap
Wijnanda Hulsegge, Buro Bakker
Cornel van der Kooij, Movares

Marije Langstraat, Aqua Terra Nova
Jasper Ohm/Jennifer Kolck, Arcadis
Martijn Perk, Koenders & Partners
Dirk van Pijkeren, Laneco
Tienke Springer (secretaris), De Groene Ruimte

Arend de Wilde, Royal HaskoningDHV
Karin Wopereis, Econsultancy

Werkgroep 'Communicatie'

De werkgroep heeft als opdracht om op basis van de vastgestelde communicatiestrategie van het NGB acties te ontwikkelen om de externe communicatie vorm te geven.

Leden: Margreet ter Steege, Buro Bakker, en Reinoud Kleijberg, Arcadis

Werkgroep 'Standaarden en protocollen'

De werkgroep heeft als opdracht breed gedragen en wetenschappelijk verantwoorde standaarden en protocollen te genereren op het gebied van soortenstandaards, het inventariseren van soorten en het verplaatsen van soorten in het kader van mitigatie en compensatie.

Leden:

Benjamin Backx, Regelink Ecologie & Landschap
Haico van der Burgt, Ecoquickscan
Theo de Jong, Bureau Viridis
Marcel Koen, Econsultancy

Tjeerd Kooij, Ekoza
Dirk van Pijkeren, Laneco
Eric de Vries, Altenburg & Wymenga

Werkgroep 'Toetsing'

De werkgroep heeft als opdracht om de zittende leden en bureaus die zich voor het lidmaatschap van het NGB aanmelden op kwaliteit te toetsen.

Leden:

Anton Alberts, Ecogroen
Bertien Besteman, b&d Natuuradvies
Sharon Boekhout, Eelerwoude
Haico van der Burgt, ECOquickscan
Jan Busser, Tauw
Ben Fit, Antea
Gert Hoogerwerf, Natuurbalans
Henk Jansen, Elodea
Cornel van der Kooij, Movares
Beno Koolstra, Arcadis

Marije Langstraat, Aqua-Terra Nova BV
Pauline Maas, Bureau Viridis
Mariska Nieuwenhuijsen, VanderHelm Milieubeheer
Martijn Perk, Koenders&Partners
Marko Sinke, Loo Plan
Melchior van Tweel, Ecologisch Adviesbureau Van Tweel
Roland van der Vliet, Tauw
Dennis Wansink, Bureau Waardenburg
Carolien van der Ziel, RoyalHaskoningDHV

Werkgroep 'Veilig werken'

De werkgroep heeft als opdracht een richtlijn voor veilig werken te ontwikkelen en te onderhouden.

Leden:

Lidia Gerrits, De Groene Ruimte
Willem van Esch, Eco-Niche
Reinoud Kleijberg, Arcadis

Miriam Scherpenisse-Gutter, Natuurbalans
Margreet ter Steege, Buro Bakker
Melchior van Tweel, Ecologisch Adviesbureau Van Tweel

Werkgroep 'Wet natuurbescherming'

De werkgroep heeft als opdracht informatie over de nieuwe 'Wet natuurbescherming' bij elkaar te brengen en te ontsluiten voor de leden van het NGB.

Leden:

Marloes Boer, VanderHelm
Wim Heijligers, Tauw
Jan Erik van der Heide, Koeman en Bijkerk
Gert Hoogerwerf, Natuurbalans
Sander Hunink, Ecologica (secretaris)

Martijn Korthorst, Anteagroup
Roel Strijkstra, Altenburg & Wymeng
Daniel Tuitert, Grontmij
Fleur van Vliet, Bureaus Waardenburg

Vleermuisvakberaad

Het Vleermuisvakberaad heeft als opdracht te adviseren over het Vleermuisprotocol en kennis over vleermuisonderzoek uit te wisselen.

Leden:

Danielle Bankert, RVO
Renée Bekker, Bij12
Bertine Besteman, b&d Natuuradvies
Herman Bouman, Arcadis
Jeroen Brandjes, Bureau Waardenburg
Haico van der Burgt, EcoQuickscan
Jasja Dekker, Jasja Dekker Dierecologie
Arthur Hoffmann, LOO PLAN
Hans Hovens, Faunaconsult
Peter-Jan Keizer, RWS
Margaret Konings, Advin
Tjeerd Kooi, EKOZA
Erik Korsten, Bureau Waardenburg
Harm Kossen, Royal HaskoningDHV
Willem Kuijsten, RHDHV

Bas van Leeuwen, Netwerk Groene Bureaus
Herman Limpens, Zoogdierverseniging
Gerie Mensink, RVO
Rienk Noordhuis, De Groene Ruimte
Dirk van Pijkeren, Laneco (voorzitter)
Ewoud van der Ploeg, Koeman en Bijkerk
Johannes Regelink, Regelink Ecologie & Landschap
Marcel Schillemans, Zoogdierverseniging
Jasper Schut, Altenburg & Wymenga
Gerard Smit, Bureau Waardenburg
Martijn Stevens, Arcadis
Daniel Tuitert, Sweco
Peter Twisk, Regelink Ecologie & Landschap
Iico van Woersem, Ecologica

NGB-deskundigenoverleg

Binnen het NGB is behoefte aan kleinschalige informele kennisuitwisseling. Het NGB biedt zijn leden de mogelijkheid een deskundigenoverleg te initiëren om onderling op specialistische onderwerpen kennis en ervaring uit te wisselen. Initiatiefnemers verzorgen de inhoud, het NGB de logistiek. Binnen het NGB kunnen over meerdere deskundigen-overleggen functioneren.

Bestuur

Het bestuur werd in 2016 gevormd door Johan Burger, ATKB (voorzitter), André de Bonte, Aequator (bestuurslid), Martien Meijer, Bureau Waardenburg (bestuurslid), Dirk van Pijkeren, Laneco (penningmeester), Johannes Regelink, Regelink Ecologie & Landschap (bestuurslid), Roel Strijkstra, Altenburg & Wymenga (bestuurslid) en Lennart Turlings, Witteveen+Bos Raadgevend Ingenieurs (bestuurslid). Bas van Leeuwen, Second Opinion, voerde het secretariaat.

André de Bonte, Dirk van Pijkeren en Johannes Regelink werden in februari bij acclamatie voor

een tweede termijn herkozen. André de Bonte (Aequator) trad in mei 2016 af wegens verandering van werkkring.

Het bestuur vergaderde in 2016 vier keer. Email werd veelvuldig ingezet om discussies te voeren en besluiten te nemen.

Jaarlijkse ledenvergadering

De jaarlijkse ledenvergadering van het NGB vond plaats bij Royal HaskoningDHV in Amersfoort. Met drieënvijftig deelnemers van vierenveertig bureaus kende de ledenvergadering weer een grote opkomst en goede discussies. De discussies leverden veel inspirerende ideeën om de komende jaren verder te kunnen werken aan de kwaliteit van advisering, kennisuitwisseling, belangenbehartiging en elkaar leren kennen. Aanbevelingen van werkgroepen werden omgezet in besluiten.

Financiën

De penningmeester werd decharge verleend voor het jaar 2016, op voorstel van de kascommissie bestaande uit Pauline Maas (Bureau Viridis), Willem van Esch (Eco-Niche) en Ferdinand Fahner (Taken).

Digitale aanwezigheid

Via www.netwerkgroenebureaus.nl is informatie over de activiteiten van het NGB beschikbaar. De website van het NGB heeft een ledengedeelte met daarop onder meer verslagen van themabijeenkomsten, de interne nieuwsbrieven, de brochure van het NGB, info over het aanvragen van machtigingen, verslagen van ledenvergaderingen, jaarverslagen, logo's van het NGB (voor opname in briefpapier of website), het huishoudelijk reglement en de statuten. Leden kunnen aankondigingen van cursussen, bijeenkomsten e.d. plaatsen op het openbare gedeelte van de website. Het NGB is actief op LinkedIn (NGB; besloten groep) en op Twitter (@GroeneBureaus).

Netwerk Groene Bureaus

www.netwerkgroenebureaus.nl

secretariaat@netwerkgroenebureaus.nl

030-6565466 Zeisterweg 14

3984 NL Odijk